

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) 36 § 1 mom., 40 §, 43 § 2 mom., 46 § 2 mom., 49 § 1 och 3 mom., 50 § 1 och 3 mom., 52 § 1 mom., 53 § 1 mom., 55 §, 57 § 1 mom., 58 §, 61 § 3 mom., 62 § 1 mom., 63 § 4 mom., 65 § 1—3 mom., 73 § 3 mom., 87 § 2 mom., 88 § 1 mom., 89 §, 93 § 1 mom., 94 § 3 mom., det inledande stycket i 95 § 1 mom., 95 § 6 mom., 96 § 2 och 4 mom., 97 § 2 mom., 101 och 102 §, 105 § 1 och 3 mom., 109 § 1 och 3 mom., 112 §, 119 § 2 mom. och 126 §,

av dem 40 §, 43 § 2 mom., 57 § 1 mom., 58 §, 93 § 1 mom., 94 § 3 mom., det inledande stycket i 95 § 1 mom., 95 § 6 mom., 105 § 3 mom. och 109 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1329/2022, 49 § 1 och 3 mom., 73 § 3 mom. och 97 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1676/2015, 89 § sådan den lyder i lagarna 1676/2015 och 1329/2022 och 102 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1329/2022, som följer:

36 §

Förutsättningar för beviljande av statliga lån

Statliga lån kan beviljas inom ramen för bevilningsfullmakten i den dispositionsplan som gårdsbrukets utvecklingsfond årligen fastställer. Maximibeloppet av ett statligt lån bestäms av livskraftscentralen genom ett stödbeslut. Maximibeloppet får inte överstiga det maximibelopp som kreditgivaren har godkänt.

40 §

Bedömning av räntan på räntestödslån

Om livskraftscentralen har skäl att misstänka att räntan på ett lån överstiger den ränta som avses i 38 § 1 mom. 2 punkten, kan centralen begära att Livsmedelsverket ska bedöma om räntan på lånet uppfyller villkoret i den bestämmelsen. Kreditgivaren ska lämna de utredningar som Livsmedelsverket begär i ärendet.

43 §

Tiden för genomförande av åtgärder

Livskraftscentralen kan förlänga den frist som avses i 1 mom. på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som avses i 1 mom. och att det finns ett godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. Om en ansökan om förlängning av en åtgärd lämnas in inom rimlig tid efter utgången av den frist som avses i 1 mom., får livskraftscentralen behandla den, om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens

hälsotillstånd, någon annan av sökanden oberoende, oväntad och oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder.

46 §

Upplysnings- och biståndsskyldighet

Stödtagaren ska utan dröjsmål underrätta den behöriga livskraftscentralen om sådana förändringar i stödtagarens ställning eller verksamhet eller den åtgärd som stöds vilka kan inverka på förutsättningarna för betalning av stöd eller leda till återkrav av stöd.

49 §

Frist för ansökan om stöd

En frist för ansökan om stöd kan sättas ut. Om någon frist inte sätts ut, kan stödansökningarna avgöras per stödperiod. Stödansökningarna ska ges in till livskraftscentralen.

Om inte annat föreskrivs med stöd av 119 eller 127 § är Livskraftscentralen i Lappland behörig myndighet.

50 §

Bedömning av stödansökan

Innan beslut om att bevilja stöd fattas kan livskraftscentralen begära utlåtande av andra myndigheter, Renbeteslagsföreningen eller sametinget om omständigheter som gäller stödtagaren och den åtgärd som stöds, om det behövs för bedömningen av förutsättningarna för beviljande av stöd.

Innan stöd beviljas kan livskraftscentralen, i syfte att göra en bedömning av förutsättningarna för beviljande av stöd och av den åtgärd som ansökan avser, besöka renhushållningslägenheten, naturnäringslägenheten eller någon annan plats där näringsidkaren eller renbeteslaget avser genomföra investeringen. De observationer som görs i samband med besöket ska antecknas och meddelas sökanden. Besök får inte göras i de utrymmen på en renhushållningslägenhet eller naturnäringslägenhet som används för boende av permanent natur.

52 §

Förhandlingar med sametinget

Efter det att livskraftscentralen har fått de årliga anslagen till sitt förfogande ska centralen förhandla med sametinget om de principer som utöver denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska iaktas vid beslut om vilka objekt som ska stödjas.

53 §

Stödbeslut

Livskraftscentralen beslutar om beviljande av stöd och statsborgen.

55 §

Överföring av rätt som följer av stödbeslut

I fråga om stöd enligt 5—9 kap. får den rätt till stöd som följer av stödbeslut överföras till andra som uppfyller villkoren i 4 kap., om förutsättningarna för beviljande av stödet i fråga uppfylls. Mottagaren ska ansöka om överföring av rätt enligt beslutet med iakttagande av det förfarande som avses i 48 §. Livskraftscentralen beslutar om överföring av stödbeslut.

57 §

Utbetalning av investeringsstöd, stöd för bostadsbyggande och stöd till renbeteslag för underhåll av stängsel som beviljas i form av understöd

Ansökan om utbetalning av ett sådant investeringsstöd och stöd för bostadsbyggande som beviljats för ett renhushållnings- eller naturnäringsföretag samt av stöd för renbeteslags investeringar och underhåll av stängsel ska göras med iakttagande av 48 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna om behandling av stödansökan i 48 §. En utbetalningsansökan kan också göras i enlighet med 48 § med en blankett som fastställts för ändamålet. För inlämnandet av ansökan kan en skälig frist som räknas från stödbeslutet sättas ut eller, när det är fråga om den sista utbetalningsansökan för en åtgärd som stöds, från det att åtgärden har genomförts. Ansökan ska ges in till den livskraftscentral som har beviljat stödet.

58 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Livskraftscentralen beslutar om utbetalningen av understöd enligt 5—9 kap. Livskraftscentralen ska sammanställa uppgifterna om beslut om utbetalning av stöd som den beviljat och lämna dem till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket svarar för kontrollen och godkännandet av de utgifter som ingår i besluten och för den tekniska utbetalningen av stöden.

61 §

Tillstånd att lyfta lån

När det är fråga om ett lån för vilket beviljats startstöd till en ung näringsidkare och stödet har beviljats före etableringen av näringsverksamheten, är en förutsättning för beviljande av tillstånd att lyfta lånet att stödtagaren lägger fram en utredning om att näringsverksamheten har inletts på lägenheten. Om stödet har beviljats på grund av ett sådant åtagande som avses i 17 § 1 mom. är en förutsättning för beviljande av tillstånd att lyfta lånet att stödtagaren visar att de åtgärder som avses i 22 § 2 mom. har vidtagits. Om lånet lyfts i två poster ska den sistnämnda utredningen läggas fram innan den andra posten lyfts. Livskraftscentralen kan av särskilda skäl bevilja tillstånd att lyfta lånet innan åtgärderna har vidtagits.

62 §

Säkerhet för statliga lån

När ett statligt lån lyfts ska det finnas en säkerhet för lånet av det slag som används allmänt i bankverksamhet, om inte livskraftscentralen av särskilda skäl beviljar befrielse från ställande av säkerhet.

63 §

Amortering och betalning av ränta på statliga lån

Kreditgivaren kan bevilja uppskov med amorteringar om detta är nödvändigt på grund av stödtagarens tillfälliga ekonomiska svårigheter. Uppskov kan beviljas för högst ett år i sänder och sammanlagt för högst fem år. Om uppskov beviljas sammanlagt över tre år, ska kreditgivaren ansöka om tillstånd för uppskov av livskraftscentralen. Till följd av uppskov kan lånetiden förlängas inom den maximitid som anges i 36 § 2 mom. 1 punkten och 38 § 1 punkten eller de återstående amorteringarna höjas.

65 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Statliga lån och andra lån som stöds får överföras på andra godkända kreditgivare. Lån får överföras på andra stödtagare, om livskraftscentralen godkänner överföringen i samband med ett beslut enligt 55 §.

Villkoren för ett statligt lån får inte ändras utan livskraftscentralens tillstånd.

Villkoren för andra lån som stöds får ändras under förutsättning att detta inte påverkar uppfyllandet av förutsättningarna eller villkoren för beviljande av stödet eller på statens ställning som borgensman. I annat fall ska stödtagaren utverka livskraftscentralens tillstånd till ändring av villkoren. Om statsborgen inte har beviljats för ett räntestödslån får lånet överföras och lånevillkoren ändras utan begränsningar efter det att räntestöd inte längre betalas ut.

73 §

Statens ansvar

En frivillig realisering av den egendom som utgör säkerhet för det statliga lånet så att återkrav av lånet äventyras får genomföras endast med samtycke av livskraftscentralen.

87 §

Särskilda förmåner

En förutsättning för att en förmån enligt 1 mom. ska få utnyttjas är att Forststyrelsen på ansökan fattar beslut om att bevilja tillstånd till det. Tillstånd kan beviljas endast om det ska anses att förläggandet av byggnaden är nödvändigt eller användningen av marken är nödvändig för idkandet av renhushållning eller andra naturnäringsarter. Innan tillstånd beviljas ska Forststyrelsen begära utlåtande av livskraftscentralen om nödvändigheten av en stödjepunkt och, i fråga om en stödjepunkt för renhushållning, av det renbeteslag inom vars område man har för avsikt att placera stödjepunkten. I fråga om en stödjepunkt för renhushållning ska dessutom begäras utlåtande av sametinget, om man har för avsikt att placera stödjepunkten i sameområdet. Med tillämpning av motsvarande förfarande kan ett tillstånd överföras på en person, som besittningen av en naturnäringslägenhet har överförs till och som uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I Forststyrelsens beslut ska också det stödbelopp som ingår i förmånen anges om det föreskrivs om stödbeloppet med stöd av 3 mom.

88 §

Återkallande av särskilda förmåner

Forststyrelsen kan, efter att livskraftscentralen gett utlåtande i saken, återkalla en beviljad särskild förmån, om förmånen inte längre kan anses motiverad med tanke på idkandet av renhushållning eller andra naturnäringsarter.

89 §

Uppföljning av affärsplaner

Stödtagaren ska för livskraftscentralen lägga fram utredningar om genomförande av de målsättningar och åtgärder som ingår i en affärsplan.

Närmare bestämmelser om innehållet i de utredningar som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur utredningarna ska presenteras och ges in till livskraftscentralen.

93 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan förrätta inspektioner som gäller beviljare, utbetalare och förmedlare av stöd samt stödtagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iaktas. Livskraftscentralen har motsvarande rätt i fråga om förmedlare och stödtagare. Nämnda myndigheter har rätt att få upplysningar trots sekretessbestämmelserna.

94 §

Utförande av inspektioner

Över inspektionen ska det skrivas en inspektionsberättelse som utan dröjsmål lämnas till livskraftscentralen och till Livsmedelsverket.

95 §

Upphörande av utbetalning av stöd samt återkrav

Livskraftscentralen är skyldig att upphöra med utbetalningen av stöd och att återkräva stöd som avses i 5—8 kap., om

Stöd som återkrävs ska betalas tillbaka senast inom ett år från livskraftscentralens beslut.

96 §

Beslut om uppsägning av statliga lån

Livskraftscentralen kan också ålägga en kreditgivare att säga upp ett statligt lån, om något av de villkor som anges i 95 § 1 mom. uppfylls.

Ett statligt lån som blir uppsagt ska betalas tillbaka i högst två poster senast inom sex månader från livskraftscentralens beslut.

97 §

Stödtagarens anmälningskyldighet och förhandsbesked

Stödtagaren kan på begäran meddelas ett bindande förhandsbesked om huruvida en planerad åtgärd som gäller det åtagande som avses i 17 § 1 mom., affärsplanen, den näring som idkas eller en förändring eller överlåtelse av den egendom som stöds orsakar en påföljd enligt 95 § 1 mom. eller 96 §. I ansökan ska den fråga specificeras i vilken förhandsbesked söks och den utredning läggas fram som behövs för avgörande av ärendet. Livskraftscentralens beslut om förhandsbesked gäller ett år efter det att beslutet meddelades. Livskraftscentralen får avvika från ett förhandsbesked som den har meddelat endast om stödtagarens åtgärder väsentligt avviker från de åtgärder som stödtagaren angett i ansökan om förhandsbesked eller om stödtagaren för att få ett förhandsbesked har angett väsentligt vilseledande eller bristfälliga uppgifter.

101 §

Jämkning av återkrav

Livskraftscentralen kan avstå från att helt eller delvis driva in belopp som betalats felaktigt eller utan grund eller ränta som ska betalas på beloppet, om det som helhet betraktat med hänsyn till stödtagarens omständigheter och verksamhet är oskäligt att driva in det fulla beloppet. Återkrav samt indrivning av ränta ska dock ske till fullt belopp om Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket eller fiskerinäringen som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen eller som i sin helhet finansieras med nationella medel kräver det.

102 §

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning av stöd och om uppsägning av statliga lån fattas av livskraftscentralen. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs eller sägs upp, räntan enligt 99 § och förfallodagen för betalningen av dem.

Beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att livskraftscentralen fått vetskap om den grund som anges i 95 § och senast tio år efter det att den sista stödposten har betalats. Ett stöd i anslutning till ett statligt lån anses vara använt när den sista stödpost som är kopplad till räntan på lånet har använts.

105 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

Kreditgivaren ska underrätta livskraftscentralen om överföring av ett lån som stöds till en annan kreditgivare och om sådana ändringar av lånevillkoren som avses i 65 § 3 mom. och som inte förutsätter livskraftscentralens tillstånd.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på specifik begäran till jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nödvändiga för övervakningen av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd i anslutning till ett lån iakttas.

109 §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om sökanden eller stödtagaren, dennes hälsotillstånd, ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller om finansiering med offentliga medel eller andra omständigheter som är nödvändiga för behandlingen av stödärendet.

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att till andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag eller till Europeiska unionens organ överlämna sådana uppgifter om stödtagaren som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för fullgörande av den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten, den som sköter offentliga uppdrag eller organet eller för övervakningen av att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

112 §

Regional fördelning av medel

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för att bevilningsfullmakter eller anslag som avses i 7 § 1 mom. fördelas till stöden enligt denna lag och beslutar om anvisning av dem till livskraftscentralen.

119 §

Tillämpning av tidigare lagstiftning

I fråga om verkställigheten av lagen om finansiering av renhushållning och naturnärningar, renhushållningslagen och naturnäringslagen samt annan lagstiftning som gäller före denna lags ikraftträdande och i fråga om statens, en kommuns och ett kreditinstituts fordringar som har uppkommit med stöd av nämnda lagstiftning iakttas de bestämmelser och de avtalsvillkor enligt bestämmelserna som gäller vid denna lags ikraftträdande, dock så att ärenden som hör till livskraftscentralens behörighet behandlas och avgörs av Livskraftscentralen i Lappland.

126 §

Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning

Lagen om renskötselägenheter, naturnäringslagen och renhushållningslagen iakttas i fråga om ärenden som gäller verkställigheten av de nämnda lagarna och om vilka det inte föreskrivs något annat i denna lag. Detta gäller även betalningslättnader och begränsningar i samband med lägenheter. Överföring av statens fordringar, återkrav av statens fordringar och av understöd, befrielse för en lägenhet eller en del av den från begränsningar och pantansvar, beviljande av tillstånd för överlåtelse samt beviljande av betalningslättnader i fråga om statens fordringar hör dock till livskraftscentralens behörighet. Understöd som har beviljats av jord- och skogsbruksministeriet återkrävs dock av det ministerium som beviljat stödet. De nämnda lagarna iakttas i tillämpliga delar också i fråga om lån. Beslut om betalningslättnader och överföring av lån fattas dock av det kreditinstitut som beviljat lånet. Kreditinstitutet ska då iakttä vad som föreskrivs i den lagstiftning som gäller före denna lags ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Helsingfors den 27 juni 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen